

LUẬT ĐẦU TƯ VÀ LUẬT DOANH NGHIỆP 2020 KỲ VỌNG TỪ THỰC TIỄN

Ông Đậu Anh Tuấn
Trưởng Ban Pháp chế Phòng
Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI)

NỘI DUNG

- I. Luật Đầu tư 2020
- II. Luật Doanh nghiệp 2020
- III. Kỳ vọng

I. LUẬT ĐẦU TƯ 2020

Điểm mới cần lưu ý

Tháo gỡ chồng chéo

Cải cách một số thủ tục

Cắt giảm ngành nghề kinh doanh có điều kiện

Cấm kinh doanh đòi nợ

Quan tâm vấn đề an ninh quốc phòng

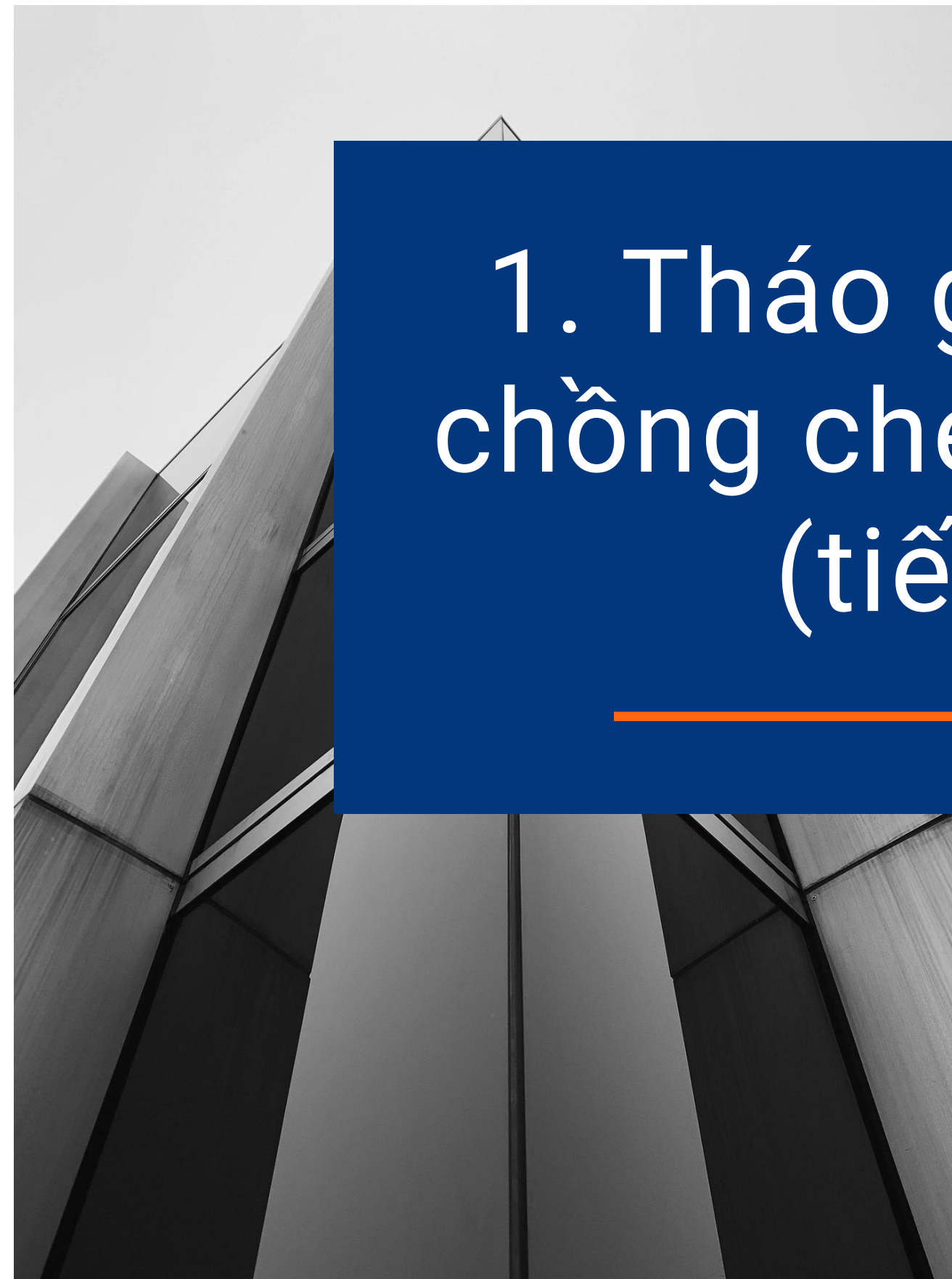
- Làm rõ nguyên tắc, điều kiện áp dụng từng hình thức lựa chọn nhà đầu tư thực hiện dự án có sử dụng đất, gồm: (i) đấu giá quyền sử dụng đất theo Luật Đất đai; (ii) đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư theo Luật Đấu thầu; (iii) chấp thuận nhà đầu tư, chủ trương đầu tư theo Luật Đầu tư.
- Áp dụng thống nhất thủ tục chấp thuận chủ trương đầu tư theo quy định của Luật Đầu tư đối với các dự án xây dựng nhà ở và đô thị để tránh trùng lặp về thẩm quyền, thủ tục quyết định/chấp thuận đầu tư dự án nhà ở, đô thị theo quy định của pháp luật về đầu tư và pháp luật nhà ở, đô thị (điểm g khoản 1 Điều 31 và điểm b khoản 1 Điều 32). Nội dung báo cáo nghiên cứu tiền khả thi theo Luật Xây dựng.

1. Tháo gỡ chống chéo

- Làm rõ việc xác định, lựa chọn chủ đầu tư/nhà đầu tư, mối quan hệ giữa nhà đầu tư và chủ đầu tư bảo đảm thống nhất giữa pháp luật về xây dựng, nhà ở, đầu tư, đầu tư công, quy hoạch đô thị...
- Phân định, làm rõ đối tượng phải thực hiện thủ tục chuyển nhượng dự án kinh doanh bất động sản theo Luật Đầu tư và Luật Kinh doanh bất động sản bảo đảm tính thống nhất, đồng bộ của hệ thống pháp luật, tránh trùng lặp về thủ tục.
- Bãi bỏ các quy định liên quan đến hình thức hợp đồng Xây dựng - Chuyển giao của Luật Nhà ở năm 2014, Luật Kinh doanh bất động sản năm 2014 tại Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư để bảo đảm tính thống nhất, đồng bộ với quy định mới tại Luật Đầu tư theo phương thức đối tác công tư.
-

1. Tháo gỡ chồng chéo (tiếp)

2. Cải cách một số thủ tục

- Bãi bỏ một thủ tục hành chính (như thủ tục chấp thuận chủ trương đầu tư đối với một số dự án đầu tư của cá nhân, hộ gia đình, bãi bỏ quy định Thủ tướng Chính phủ chấp thuận chủ trương đầu tư đối với dự án có quy mô vốn từ 5.000 tỷ đồng).
- Phân cấp cho UBND cấp tỉnh chấp thuận chủ trương đầu tư (như dự án sân gôn).
- Cải cách, đơn giản hóa các thủ tục triển khai dự án đầu tư, mở rộng quyền tự chủ của nhà đầu tư trong quá trình thực hiện dự án (như quyền chia, tách, hợp nhất, sáp nhập, chuyển nhượng dự án...).

3. Cắt giảm ngành nghề kinh doanh có điều kiện

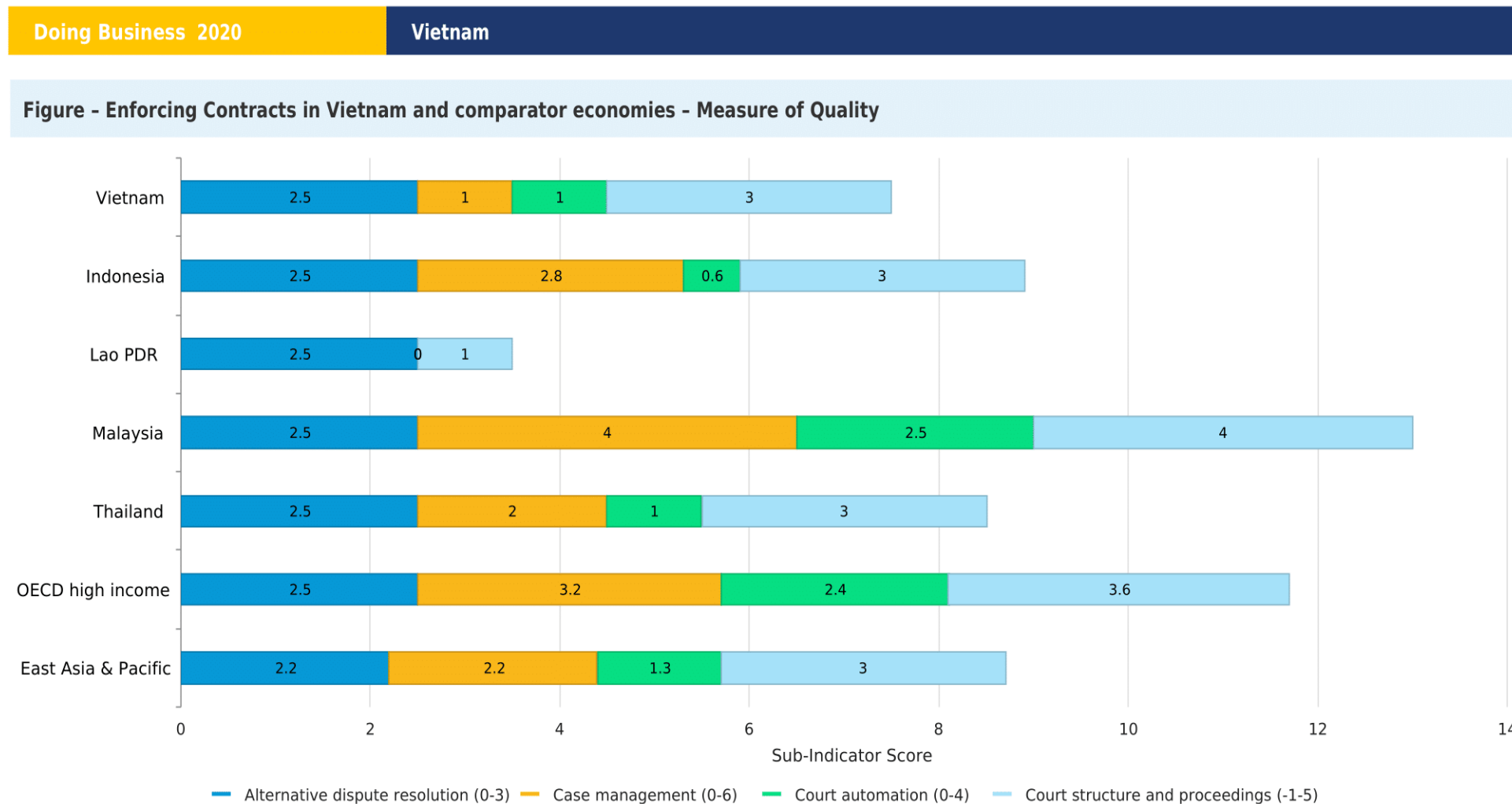
- Giảm 22 ngành, nghề đầu tư kinh doanh có điều kiện tại Phụ lục IV
- Sửa đổi, bổ sung quy định tại các Phụ lục I, II, III về cấm đầu tư kinh doanh các chất ma túy; hóa chất, khoáng vật độc hại và động, thực vật hoang dã cho phù hợp với tình hình thực tế và yêu cầu quản lý nhà nước đối với sản phẩm này theo quy định của pháp luật và điều ước quốc tế có liên quan.
- Quy định Danh mục ngành, nghề tiếp cận thị trường có điều kiện đối với nhà đầu tư nước ngoài **theo cách tiếp cận chọn bỏ**, nâng cao tính minh bạch trong áp dụng cam kết về mở cửa thị trường của Việt Nam theo các Hiệp định thương mại tự do thế hệ mới.
- Bổ sung “kinh doanh dịch vụ đòi nợ” vào Danh mục ngành, nghề cấm đầu tư kinh doanh.

- Doanh nghiệp đang được cấp phép kinh doanh dịch vụ đòi nợ vẫn tiếp tục hoạt động cho đến khi Luật Đầu tư sửa đổi có hiệu lực ngày 01/01/2021
- Các doanh nghiệp kinh doanh đòi nợ có nhiều loại hình kinh doanh, đòi nợ là một phần trong số đó. Các hình thức kinh doanh khác của doanh nghiệp vẫn tiếp tục được hoạt động theo quy định pháp luật
- Cấm kinh doanh đòi nợ hạn chế những biến tướng phát sinh, giúp các cơ quan chức năng quản lý môi trường kinh doanh hiệu quả hơn
- Thúc đẩy doanh nghiệp hướng đến phương thức thu hồi nợ văn minh hơn qua: Tòa án, Trọng tài, Hòa giải...

4. Cấm kinh doanh đòi nợ

4. Cấm kinh doanh dịch vụ đòi nợ

Details - Enforcing Contracts in Vietnam

Nguồn: Báo cáo Môi trường Kinh doanh 2020 - World Bank

Phương thức giải quyết tranh chấp phù hợp

Chỉ số giải quyết tranh chấp được đo lường trên cơ sở:

- Thời gian và chi phí giải quyết tranh chấp
- Chất lượng của quá trình tố tụng

Theo đánh giá từ Báo cáo của WB, các phương thức giải quyết tranh chấp thay thế (ADR) như **Trọng tài, Hòa giải** được doanh nghiệp lựa chọn nhiều

5. Vấn đề an ninh quốc phòng

- Xem xét các điều kiện an ninh, quốc phòng trong trường hợp nhà đầu tư nước ngoài đầu tư theo hình thức thành lập doanh nghiệp, góp vốn, mua cổ phần, mua phần vốn góp tại các doanh nghiệp ở đảo, xã, phường, thị trấn biên giới, ven biển hoặc các khu vực nhạy cảm về an ninh, quốc phòng (khoản 3 Điều 5, điểm c khoản 2 Điều 26, điểm d khoản 1 Điều 32).
- Bổ sung quy định về giám định vốn đầu tư trong trường hợp cần thiết để xác định căn cứ tính thuế, góp phần hạn chế tình trạng chuyển giá, trốn thuế (Điều 45).

5. Vấn đề an ninh quốc phòng (tiếp)

- Bổ sung quy định không gia hạn thực hiện dự án đầu tư đối với các dự án sử dụng công nghệ lạc hậu, tiềm ẩn nguy cơ gây ô nhiễm môi trường, thâm dụng tài nguyên và dự án có điều kiện chuyển giao không bồi hoàn (khoản 4 Điều 44).
- Bổ sung quy định về chấm dứt hoạt động của dự án đầu tư trong trường hợp nhà đầu tư thực hiện hoạt động đầu tư trên cơ sở giao dịch giả tạo về vốn nhằm tạo cơ sở pháp lý để xử lý các trường hợp đầu tư chui, đầu tư núp bóng (điểm e khoản 2 Điều 48).

II. LUẬT DOANH NGHIỆP 2020

1. Điểm mới cần lưu ý

Tiếp tục cải cách về gia nhập thị trường

Tăng cường quản trị doanh nghiệp, bảo vệ cổ đông thiểu số

Tiếp tục thay đổi về DNNN

(Hộ kinh doanh chưa được quy định)

- Thúc đẩy liên thông và trực tuyến trong gia nhập thị trường (đăng ký kinh doanh có thể thực hiện hoàn toàn trong môi trường số)
-

2. Tiếp tục cải cách về gia nhập thị trường

- Thúc đẩy liên thông và trực tuyến trong gia nhập thị trường (đăng ký kinh doanh có thể thực hiện hoàn toàn trong môi trường số)
-

3. Tăng cường quản trị doanh nghiệp

- Mở rộng mức độ và phạm vi quyền của cổ đông nhằm tạo điều kiện thuận lợi để cổ đông bảo vệ lợi ích hợp pháp của mình.
- Hạn chế người quản lý hoặc cổ đông lớn lạm dụng địa vị, quyền hạn gây thiệt hại cho công ty và cổ đông nhỏ.
- Bổ sung các quy định về quản trị công ty cổ phần theo thông lệ quốc tế tốt về quản trị doanh nghiệp.

4. Thay đổi về DNNN

- Sửa đổi khái niệm doanh nghiệp nhà nước để xác định rõ loại doanh nghiệp mà Nhà nước sở hữu 100% vốn điều lệ và doanh nghiệp mà Nhà nước sở hữu hơn 50% (đến dưới 100%) vốn điều lệ để có cách thức và phương thức quản lý, giám sát phù hợp.
- Bổ sung quy định kiểm soát tập quyền, chống xung đột lợi ích và bảo đảm tính minh bạch hóa, công khai hóa thông tin của doanh nghiệp có sở hữu nhà nước.

III.

KỶ VỌNG

1. Chất lượng văn bản hướng dẫn

Để quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật Đầu tư, Chính phủ phải soạn thảo 7 NĐ, bao gồm:

- NĐ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Đầu tư.
- NĐ quy định về đầu tư ra nước ngoài;
- NĐ thay thế NĐ84/2015/NĐ-CP ngày 30/09/2015 về giám sát và đánh giá đầu tư;
- NĐ thay thế NĐ131/2015/NĐ-CP ngày 25/12/2015 hướng dẫn về dự án quan trọng quốc gia;
- NĐ về xúc tiến đầu tư;
- NĐ quy định chi tiết khoản 3 Điều 75 của Luật (hướng dẫn đối tượng, nội dung đánh giá sơ bộ tác động môi trường);
- NĐ sửa đổi, bổ sung một số điều của NĐ99/2015/NĐ-CP ngày 20/10/2015 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Nhà ở.

2. Hộ kinh doanh chưa được quy định trong Luật

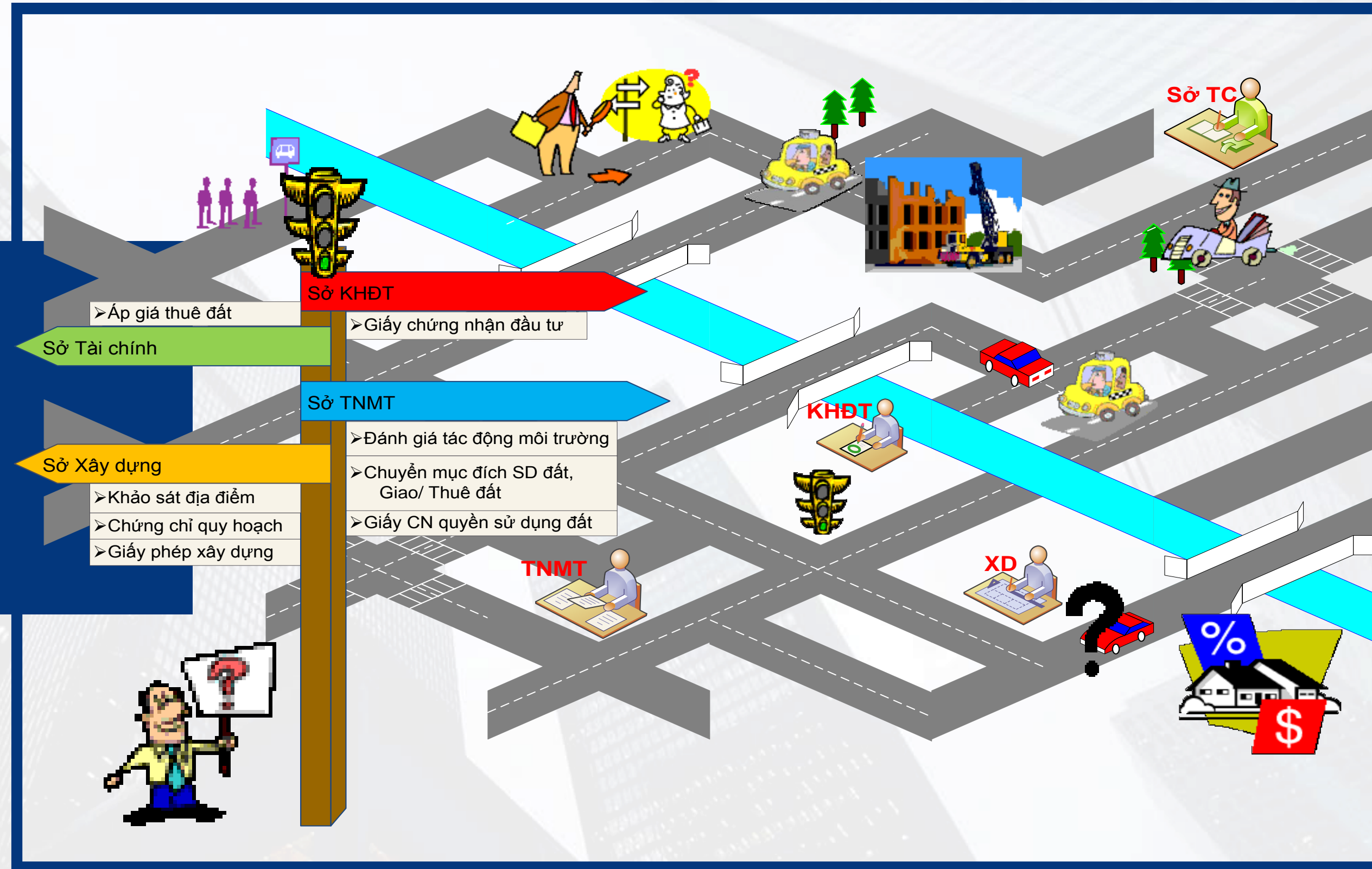
- Vấn đề khó khăn của hộ kinh doanh
- Mô hình “đặc thù Việt Nam” và những rối rắm pháp lý
- Cách nào tạo sân chơi chuyên nghiệp và bình đẳng?
- Sẽ có Luật riêng về hộ kinh doanh?

SƠ ĐỒ TRÌNH TỰ' TTHC LIÊN QUAN ĐẾN HOẠT ĐỘNG ĐẦU TƯ' GẮN VỚI NHU CẦU SỬ' DỤNG ĐẤT CỦA DOANH NGHIỆP
(trường hợp dự án được giao đất, cho thuê đất KHÔNG thông qua đấu thầu, đấu giá đối với quyền sử dụng đất)

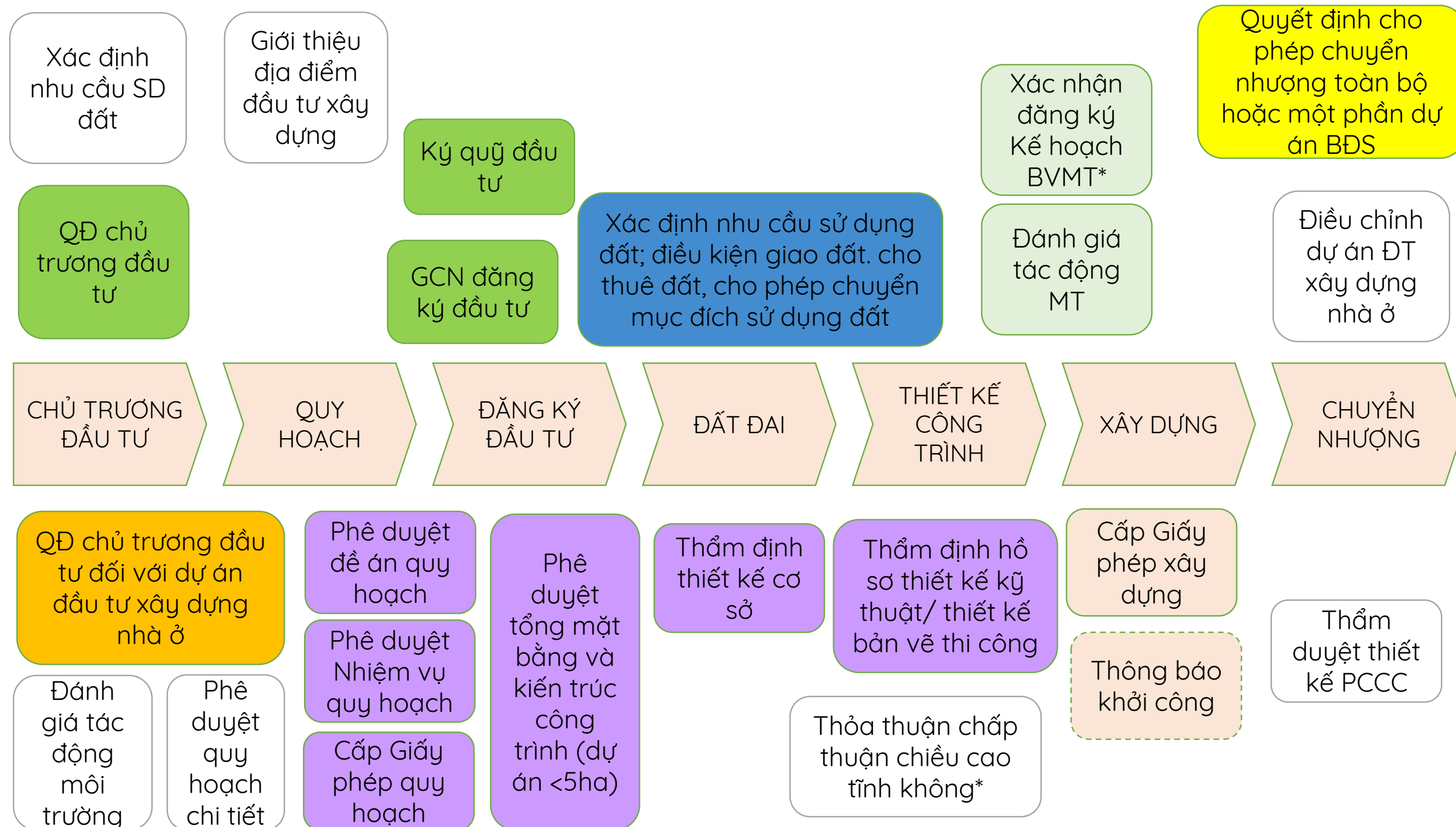

3. Chồng chéo có thực sự được tháo gỡ?

4. NĐT SẼ THỰC HIỆN NHƯ THẾ NÀO?

4. Nhà Đầu tư sẽ thực hiện như thế nào?

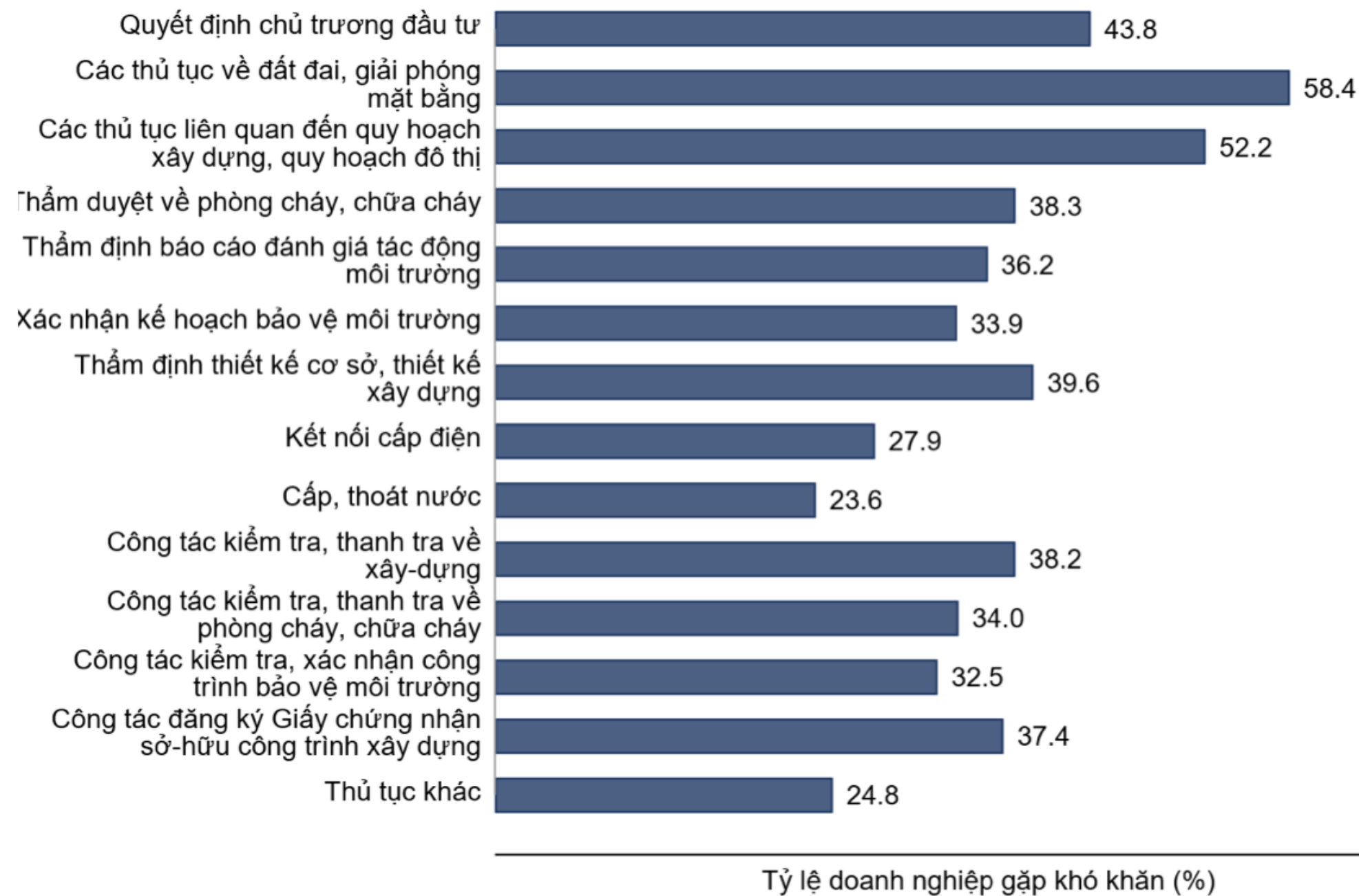
5. Khoảng cách giữa luật và thực tế thủ tục hành chính

Những lĩnh vực thủ tục hành chính còn nhiều phiền hà

Lĩnh vực	2015	2016	2017	2018	2019
Bảo hiểm xã hội	25	24	25	25	23
Bảo vệ môi trường	10	12	12	11	12
Đất đai	26	27	26	30	35
Đăng ký DN/Đầu tư	10	13	10	9	8
Xuất nhập khẩu	7	10	7	8	8
Phòng cháy	9	15	13	12	13
Thuế, phí	30	29	28	28	25
Xây dựng	12	16	13	14	14
Lao động	7	8	8	8	10
Quản lý thị trường		16	17	16	14
Thanh toán qua kho bạc	15	14	13	13	12
Giao thông	12	13	16	15	14
An toàn thực phẩm			6	6	7
Khác	2	2	2	4	3

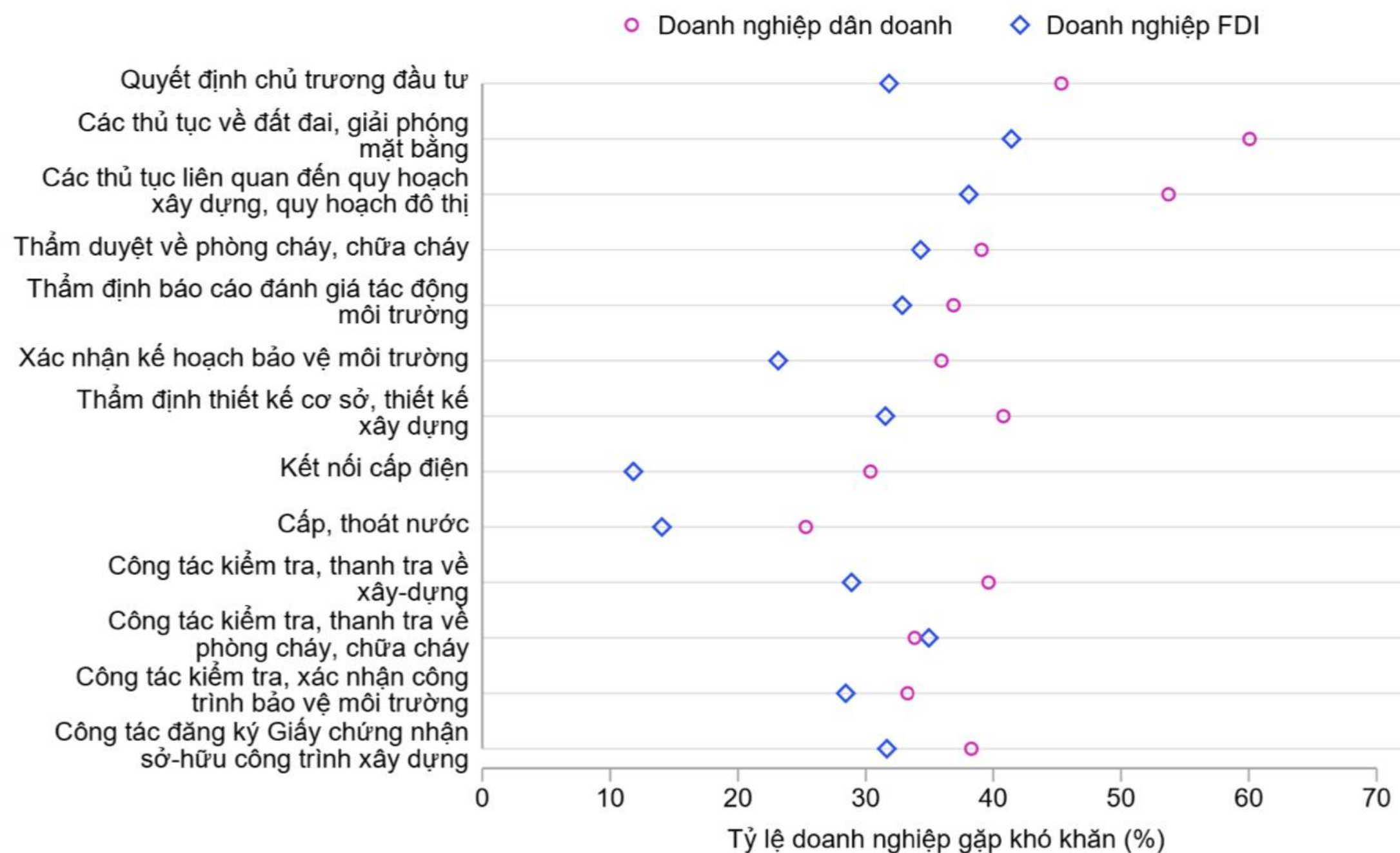
Nguồn: Điều tra PCI các năm, Câu hỏi D2. “Từ kinh nghiệm thực tiễn tại tỉnh của bạn, vui lòng cho biết thủ tục hành chính ở những lĩnh vực nào dưới đây còn nhiều phiền hà nhất (có thể chọn nhiều hơn một lĩnh vực).” Tỷ lệ doanh nghiệp cho biết thủ tục hành chính còn nhiều phiền hà.

6. Tỷ lệ DN gặp khó khăn khi thực hiện các thủ tục hành chính liên quan đến xây dựng

Nguồn: Điều tra PCI 2019

6. Tỷ lệ DN gặp khó khăn khi thực hiện các thủ tục hành chính liên quan đến xây dựng

Nguồn: Điều tra PCI 2019

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN

ĐẬU ANH TUẤN

Trưởng Ban Pháp chế Phòng Thương
mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI)

E: dauanhtuan@gmail.com